

TUNTOSARVI

Nro 29 1987

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
Ilmestyy 48 kertaa vuodessa, perjantaisin
Nro 29/1987
13. vuosikerta

JULKAISIJA

Suomen Kuurosokeat ry.

PÄÄTOIMITTAJA

Heli Reinikainen

TOIMITUKSEN OSOITE

Suomen Kuurosokeat ry.
Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki
puh. (90) 77041/213

Päivän paisteen puolella	1
Ajankohtaista	2
Euroopan komitean kokous	6
Koulutusohjelma 1988	8
Lukijan palsta	10
Lähestyviä kursseja ja leirejä	14
Kuulumisia muista maista	14
Ilmoitukset	15
Nimipäiväonnittelut	16

TUNTOSARVI

14.8.1987

Päivän paisteen puolella

Keväisin penkissä paisuvat ruusun nuput,
ne aukaisevat terälehtensä auringolle,
ja kultasiipiset mehiläiset surisevat kukissa.
Aurinko paistaa pilvien välistä
ja kevyt tuuli tarttui kukkiin,
terälehdet hulvahtivat ilmaan, kukkia satoi,
punaiseksi matoksi maahan.

Loikoilen rannan hietikolla silmät suljettuina,
meri tunsi minut. Se loiski hyväillen varpaitani.
Annoin ajatuksilleni vallan, ne kiersivät kehää
jonka keskipisteenä olin minä ja se toinen.

Seija Kallio

AJANKOHTAISTA

Lähde: Helsingin Sanomat 7.8.87

Mansikat mädäntyvät pellolle

Suonenjoen mansikkasadosta on poimittu puolet. Rankat sateet ovat heikentäneet satotoiveita. Kypsiä marjoja ei ole joka päivä ja poimijat ovat joutuneet lopettamaan työnsä.

Tällä hetkellä mansikoita on poimimassa noin 7000 tyttöä ja poikaa.

Marjan hinta on huonon sään takia jäämässä selvästi viime kesää korkeammaksi.

Yhtenä vuorokautena satoi Suonenjoella lähes kuukauden sademäärä kerralla. Jatkuvat sateet voivat aiheuttaa harmaahometta marjoihin. Vielä ei vakavia homevaurioita ole. Mutta rajut sateet ovat jättäneet jälkensä mansikoihin. Joillakin tiloilla on jopa puolet poimituista marjoista ollut pilalla.

Viime talven pakkaset tuhosivat puistoja

Korjaamiseen kuluu 100.000 markkaa. Näin arvioivat kaupunginpuutarhurit Turun pohjoismaisessa puistokongressissa. Kokous pidettiin elokuun 1. viikolla.

«Viime talvena vahingoittuneet kasvit eivät olleet

arkoja etelän kasveja. Jopa 30 vuotta vanhoja saarnia ja tammia ja pihlajia tuhoutui», kertoi kaupunginpuutarhuri Arvo Toivola Lahdesta.

Pohjanmaan joet tulvivat

Pitkään jatkuneet sateet paisuttivat Keski-Pohjanmaan joet kesätulviin. Viime viikon tulva oli hyvin suuri. Se on aiheuttanut satojen tuhansien markkojen vahingot.

Palokunta pumppasi vettä kymmenistä kellareista ja viemärit kuohuivat yli äyräiden.

Lestijokilaaksossa oli satoja hehtaareita peltoa veden alla. Viljan menetyksistä ei vielä tiedetä.

Työttömiä houkutellaan tyhjin lupauksin ulkomaille

«Haluatko töihin mannekiiniksi, valokuvamalliksi tai loistoristeilylle ulkomaille? Kiinnostaako öljynporaus vai pidätkö enemmän ranskalaisesta hedelmän poiminnasta?»

Porissa työskentelee TH-Consults-niminen firma, joka kertoo ulkomaan töistä. Tietopaketti maksaa 120 mk. Rahalla on saanut kaksi tuhruista (= sotkuinen) monistetta. Niissä on lueteltu mm. kansainvälisten öljy-yritysten osoitteita. Turun kaupunginviskaali pitää firman toimintaa laittomana.

Ylitarkastaja Tapani Tuomiharju työskentelee työ-

voimaministeriössä. Hän kertoo, että samanlaista ilmoittelua on aina muutaman vuoden välein. Vetonaulana on öljyala, jolle on vaikea päästä töihin. Monisteiden tiedot saattavat olla hyvin vanhoja. Aina ei listan yrityksillä ole edes töitä. Esimerkiksi hedelmänpoiminta Ranskassa on mahdotonta. Syynä on Ranskan suuri työttömyys.

Englantilainen TV-satelliitti tuo lisää kanavia

Englantilainen yhtiö lähettää tv-satelliitin avaruuteen elokuussa 1989. Satelliitissa on neljä kanavaa. Ne näkyvät Isossa-Britanniassa ja Pohjois-Euroopassa. Myös Suomessa ne näkyvät hyvin.

Länsi-Saksalainen tv-satelliitti pyritään laukaisemaan jo ensi lokakuussa. Ensi keväänä on lähtövuorossa ranskalaisten satelliitti. Luxenburgilainen Astra aiotaan lähettää avaruuteen loppukesällä 1988.

Nimenomaan tv-ohjelmia suoraan vastaanottiin lähettäviä satelliitteja ei taivaalla vielä ole.

Suomalaiset tv-valmistajat seuraavat tv-satelliittien kehitystä tarkasti. Niillä on jo ensimmäiset televisiot valmiina uusia satelliitteja varten. Suorasatelliitin ohjelmia voi katsoa niitä varten valmistetulla televisiolla. Ohjelmat näkyvät myös tavallisesta televisiosta lisälaitteen avulla.

Uusia satelliittivastaanottimia myydään 1990-luvun alussa Euroopassa jopa kaksi miljoonaa kappaletta vuodessa.

Helsingin Juhlaviikot 27.8.-12.9.1987

Juhlaviikkojen avajaiset pidetään 27.8. Mutta ohjelmaa on jo ollut pitkin kesää. Perjantaina 7.8. avautuivat näyttelyt. Teemana on amerikkalaisuus. Aluksi yleisö voi tutustua kahteen näyttelyyn: valokuvaaja Imogen Cunninghamin tuotantoon sekä suomalaiseseen kirkkotaiteeseen «Ars Sacra Fennicaan».

Amerikkalainen Imogen Cunningham eli 93-vuotiaaksi. Hän on tullut tunnetuksi kasvien valokuvaajana. Mutta hän elätti itsensä muotokuvaajana (= henkilö, joka valokuvaa ihmisiä). Näyttelyssä on esillä 130 kuvaa. Paikka on Valokuvataiteen museo.

Ars Sacra Fennica — Aikamme taide kirkossa — on suurin sodanjälkeisen kirkkotaiteen näyttely. Näyttely esittelee kirkkoarkkitehtuuria, kuvataidetta, kirkollisia esineitä ja tekstiilejä (= kankaita). Näyttely on pystytetty Tuomiokirkon kryptaan.

Päänäyttely esittelee kuvanveistäjä Tapio Junnon tuotantoa. Tapio Junno on vuoden taiteilija. Hänen näyttelynsä on avoinna yleisölle Taidehallissa.

Euroopan komitean kokous Dronninglundissa Tanskassa

Huhtikuun puolessavälissä kokoontui Kuurosokeiden Euroopan Komitea Dronninglundissa, Tanskassa. Kokous oli komitean toinen. Ensimmäinen kokous pidettiin viime syksynä Länsi-Saksassa. Paikka oli Hannover.

Euroopan komitea muodostettiin vuonna 1985 Göteborgissa, Ruotsissa. Komiteassa edustaa Pohjoismaita Stig Ohlson. Hänen lisäksi komiteassa on neljä muuta jäsentä:

- puheenjohtaja Patrick Murphy Englannista
- yksi henkilö Puolasta, yksi Länsi-Saksasta ja yksi Espanjasta

Komitea työskentelee eurooppalaisen yhteistyön puolesta.

Euroopan komitean yhteistyön muotoja

- 1) Joka kolmas vuosi komitea järjestää Euroopan konferenssin.
- 2) Esille on otettu yhteinen eurooppalainen kuurosokeuden määritelmä. Määritelmä vahvistetaan seuraavassa Euroopan konferenssissa Lontoossa 1988.

Euroopan komitean ehdotus kuurosokeuden määritelmäksi

Henkilö on kuurosokea, kun hänen näkö- ja kuulo-

vammansa on niin vaikea, että se aiheuttaa huomattavia ongelmia kommunikoinnissa, informaatioissa ja suunnistamisessa/liikkumisessa.

Kuurosokeuden ongelmat ovat toiset kuin pelkän näkö- tai kuulovamman.

Kuurosokea henkilö tarvitsee erikoisesti tukea voittaakseen ongelmat päivittäisessä elämässään, koulutuksessaan, työssään ja yhteiskunnallisessa toiminnassaan.

3) Komiteassa keskustellaan myös yhteistyöstä teknisten apuvälineiden, matkojen ym. suhteen.

Komitea kokoontuu seuraavan kerran helmi-maaliskuussa ensi vuonna. Paikkana on silloin Madrid, Espanjan pääkaupunki.

(Käännös: Ruotsin Kuurosokeiden yhdistyksen lehti «Kontakt» nro 10/87)

«Päivä antaa teille tiedon voiman. Se opettaa sormenne runoilijoiksi vastaanottamisen taiteessa. Mutta vain yö johtaa teidät Elämän aarreaitaan.»

Kirjoittanut Kahil Gibran

Pohjoismainen kuurosokeiden henkilöstön koulutuskeskus

Koulutusohjelma 1988

Kurssi nro	Ajankohta	Kurssityyppi	
35	31.01.-12.02.88	Teemakurssi Kuurosokeat vanhukset 16 osanottajaa Maksuton	∞
36	28.02.-11.03.88	Teemakurssi Psykiatriset näkökohdat 16 osanottajaa Maksuton	
37	21.03.-24.03.88	Pohjoismainen konferenssi Luonnonsuhteet Pohjolassa ja niiden vaikutukset kuurosokeain parissa tehtävään työhön Maksullinen	
38	10.04.-20.05.88	Peruskurssi Kuurosokeutuneiden <u>henkilöstö</u> 18 osanottajaa Maksuton	
39	06.06.-09.06.88	Erikoislääkärikonferenssi Diagnosointimenetelmät 20 osanottajaa Maksullinen	
40	21.08.-30.09.88	Peruskurssi Syntymästä saakka kuurosokeiden lasten henkilöstö 18 osanottajaa Maksuton	
41	09.10.-12.10.88	Eurooppalainen konferenssi	

Lukijan palsta

Taas tavattiin ja hauskaa pidettiin Huttulassa kuurosokeiden lomaleirillä Koulurannassa. Varhain aamulla lähdimme täältä kotoa Helsingin rautatieasemalle. Olimme sopineet tapaamisesta asemalla Ahti ja Irma Myyrän sekä Uno Hyvösen kanssa. Yhdessä lähdettiin kello 8 Tampereelle menevään junaan. Tampereella oli vaihto Jyväskylän junaan. Matkanteko meni leppoisasti rupertellen; Unokin oli virkeä poika, herkkä hymy oli aina huulilla. Hän on niin pirteä ja jaksaa olla aina leikissä mukana korkeasta iästä huolimatta. Jyväskylään saavuttuamme tapasimme linja-autoasemalla muitakin kuurosokeita oppaineen. Jälleennäkemisen ilo oli suuri. Halaamisia, naurua ja keskustelua riitti, käytiinpä välillä hörppäämässä kahvit ja kuluttamassa aikaa. Linja-auton lähtöön oli kaksi tuntia odotusta. Huomautan vielä, että Uno-poika ei ollut jatkossa mukana, vaan Tampereella junamies kaappasi Unon meiltä, toi kait resinalla Koulurantaan. Joka tapauksessa hän oli puoli tuntia ennen meitä perillä.

Niinpä lähdön aika koitti ja huristiin linjurilla kohti Koulurannan tuttuja maisemia ja uusia paikkoja. Perillä meidät ottivat halauksin vastaan ohjaajat, avustajat ja aikaisemmin jo perillä olleet kuurosokeat oppaineen. Jälleennäkemisen ilo oli suuri.

Ja sitten ne Huttulan huminat! Ohjelmaa riitti joka päivälle aamusta iltaan saakka. Se piti meidät pirteinä eikä väsymys päässyt yllättämään. Oli aamujump-

paa, saappaan heittoa, kuulantyyöntöä, tarkkuuskävelyä, pelikilpailua ja paljon keskusteluja, iltaisin tanssia ja makkaranpaistoa. Välillä syötiin ja juotiin kahvia ja saunottiin, rohkeimmat jopa uivatkin. Hauskinta oli leirikaste, jonka jokainen sai.

Näkeville pistettiin silmille sokkolasti, joitten läpi näe mitään ja kädet pistettiin pesuvatiin, jossa oli vettä ja lehdellisiä puunoksia. Huh, kyllä minä säikähdin! Sen jälkeen työnnettiin nopeasti tuoliin istumaa työnnettiin suuhun jotakin murua ja ruiskutettiin vettä suuta kohti. Voi kauhistus, kaikki kävi niin nopeasti, ettei tyrmäystä olisi kerinnyt tekemään! Kastetoditus saatiin leirin lähtöpäivänä aamiaisella. Kyllä nämä olivat yllätysten yllätyksiä!

Tosi hauskoja leikkejä ja tosi jekut mielessä, tosi piristäviä!

Seuraavaksi tuli niitä hauskoja teatteriesityksiä, josta vähän etukäteen harjoittelimme. Ensimmäisenä tänä meidät oli jaettu eri ryhmiin. Jokaisella ryhmällä oli pahvista leikattuja erilaisten hedelmien muotoisia ja värisiä riipuksia kaulassa. Jokainen ryhmä teki omaa teatteria. Teuvo avustajiensa kanssa ohjasi.

Ensimmäinen esitys oli panani-ryhmällä. Olin osannut aavistaa jotain hassua tulevaksi, koska itse kuuloin juuri tähän ryhmään. Sitä jo utelinkin Teuvo etukäteen ja Teuvo oli viekkaan näköinen. Pitkä aaltopahviin oli piirretty erilaisia ihmishahmoja värjytyine asuineen. Yksi hahmoista oli missi, jonka takana oli mies. Minä olin italialainen rantapoika, oli litva daami, gorilla ja Elli, yksi gentlemanni oli vie-

mutta olen unohtanut mitä esitti. Piirroksien yläpuolella oli näkyvissä meidän omat päämme ja maskeeratut kasvomme. Pahviin oli leikattu lovet, joista saimme kädet pahvin ulkopuolelle. Saimme pelehtiä (= pelleillä) käsillämme oman tyylimme mukaan ja jokaisella oli omat tyyliinsä, ilmeensä, juttunsa ja tempunsa. Yleisö äänesti voittaja-missin.

Eniten sai ääniä gorilla. Se oli kaikkein mielenkiintoisin. Se oli iso ja karvainen olio, joka murahteli. Mutta sillä oli niin näkyvät ja punaiset utareet siellä haarainvälissä, että kaikki kävivät itse koittamassa — ja totesivat kait että parhain missi on gorilla!

Kyllä me ollaan tosi viisaita, kun osataan arvioida missit oikeasta päästä: siis alhaalta ylöspäin eikä ylhäältä alaspäin! Rakkaushan kulkee vatsan kautta suoraan eikä kasvojen perusteella ja muilla vartalon kuorilla, eiks totta? No se siitä ja leikki sijan saakoot! Kyllä Ellikin oli niin söpöliini ja lähellä voittoa, mutta kun kasvot eivät menestyneet vaan ne karvat. Tämä gorillan esittäjä oli itse Martti Avilan ja tottavien on minulla vielä valokuvakin sinusta ja niistä utareistasi. Taidanpa laittaa menemään seuraaviin missikilpailuihin, ties vaikka tulisi tuplaten voittoja!

Sitten oli vuorossa sheikki kamelinsa ja haareminsa kanssa. Kyllä oli tosi hyviä lantion heiluttajia. Entäs se kamelikin, kun osasi potkaista oikeaan nilkkaan kuten minun. Meinasikohan houkutella minua sinne haaremiin mukaan! Esitykset olivat niin hurmaavan kivoja, että ei osaa sanoilla kuvata! Jokaisen on se itse nähtävä tai oltava niissä mukana. Kaikki oli

suunniteltu hyvin.

Meidän ei tarvitse mistään esiintyjä lainailla. Huttulassa esiintyi kaksi ryhmää. Lapsilla oli oma ohjelmansa, lisäksi oli Ossin ja Irman oma ohjelma nimeltään: «Kirvesvarsikeittoa». Teatteriesitykset olivat hauskoja ja piristäviä. Teatterissa vanhakin nuortu Teatteri saa aran ja juronkin ihmisen hyvälle tuulelle!

Me olimme kaikki täynnä intoa. Kotiasiat ja työt teot sai vähäksi aikaa unohtaa, kun sai olla oikein si tumaassa. Minusta tämä on hyvää terapiaa, ja osak rentoutustakin. On hauska muistella näitä vielä p kään kotona, tuskin koskaan unohtuvat mielest Suuri kiitos kuuluu ohjaajille, avustajille sekä tulkkipa paille ja tietysti meille kaikille hienoista suorituksista!

Hyvää jatkoa uusille teatteri-ideoille ja riemukas kesänjatkoa teille kaikille, hyvät Tuntosarven lukijat!

Terveiset lähettää Pekka Puupää ja kiittää kaunista nimipäivälaulusta sekä kortista ja halauksista.

Hilkka Kasurine

Lähestyviä kursseja ja leirejä

Perustaitojen kertaus 14.-18.9.

Paikka: Näkövammaisten Keskusliitto ry, kuntoutusosasto, Helsinki.

Patikkaleiri Hetta-Pallas 7.-12.9.

Leirillä kunto kohentuu. Samalla tutustuu Lappiin, sen luontoon ja eläimiin.

Kuulumisia muista maista

Ranska

Vammaisen matkustajan opas Ranskassa

Opas kertoo, miten voi liikkua 89 kaupungissa Ranskassa. Siinä on luettelo kaupunkien palveluista ja varusteista. Opas neuvoo muistomerkit, joiden luo pääsee pyörätuolilla. Oppaasta löytyvät myös ne museot, teatterit ym, joissa on varusteet kuuroille ja sokeille henkilöille.

Mukana on tietoja näyttelyistä, festivaaleista, museoista, uima-altaista jne. Tärkeät osoitteet löytyvät oppaasta nopeasti: lääkäri, fysioterapeutti, taksi, pankki, posti jne.

Ilmoituksia

Pohjoismainen konferenssi

Kuurosokeiden pohjoismainen konferenssi pidetään 14.-17.9. Etelä-Norjassa Oslon ulkopuolella. Suomes ta kongressiin osallistuvat Pirkko Virtanen, Marja-Lee na Avila, Hilka Yli-Penttilä, Inga Lassfolk ja Sati Mikkola.

Kuurosokeiden Euroopan konferenssi

pidetään Lontoossa, Englannissa 22.-27.10.87.

Maailman Sokeiden Unionin yleiskokous

Aika: 19.-25.9.88

Paikka: Madrid, Espanja

Kokouksen teema on: «Yhteinen toiminta vie eteer päin.»

Avajaisissa on läsnä H.M. (= Hänen Majesteettir sa) Kuningas Juan Carlos. Kuningas on ystävällises myöntynyt kokouksen suojelijaksi.

Yksi ohjelmapuheista on: «Vammaisen henkilö paikka nykyaikaisessa yhteiskunnassa.» Puheen p tää tunnettu sokea henkilö. Nimi ei ole vielä tiedossa. Myös muu ohjelma ilmoitetaan myöhemmin.

Kokouksen isäntänä on Espanjan Kansallinen So keiden Organisaatio. Vuonna 1988 se on palvellu täydet 50 vuotta Espanjan näkövammaisia. He ovat iloisia siitä, että Sokeiden Maailman Unioni on jaka massa heidän juhlaansa. Samalla juhlitaan kaikki niitä saavutuksia, joita sokeiden hyväksi on teht

kaikkialla maailmassa. Lähde: The World Blind (= Sokeiden Maailma) nro 2.

Tiedotuspäivä kuurosokeudesta

Lapin lääninhallitus järjestää yhteistyössä Suomen Kuurosokeat ry:n kanssa tiedotuspäivän Rovaniemellä 8.10.87.

Henkilökunnan neuvottelupäivät

5.-7.10.87

Teemme risteilyn Ruotsiin.

Aluesihteerin Hilikka Yli-Penttilän vastaanotto Kajaanissa on torstaina 20.8.87 kello 12.00-16.00. Osoite: Arvola-koti, puh. 986/29 983.

Aluesihteerin Inga Lassfolk ei ole toimistossaan maanantaina 24.8. Hän on kursseilla. Seuraava toimistopäivä on maanantaina 31.8.

Nimipäiväonnittelut

Vernerin, Leevi, Mauno, Maunu, Samuli, Sami, Soini, Veini, Iivari ja Iivo viettävät viikolla 34 nimipäiväänsä.

Kaikille nimipäiväsankareille sydämelliset onnitte-
lut!